

ORDENANÇA FISCAL RELATIVA A LA TAXA PER APROFITAMENT ESPECIAL DEL DOMINI PÚBLIC DERIVAT DE LA DISTRIBUCIÓ A DESTINS FINALS INDICATS PELS CONSUMIDORS DE BÉNS ADQUIRITS PER COMERÇ ELECTRÒNIC (BUSINESS TO CONSUMER, B2C)

La implantació del comerç electrònic durant els darrers anys per part de les grans empreses prestadores de serveis postals ha tingut un fort impacte a l'activitat econòmica de la ciutat de Barcelona i, per satisfer-lo, ha comportat un increment del trànsit rodat i de l'ús de vehicles de qualsevol classe, amb un alt percentatge d'ocupació del domini públic local.

La nova modalitat de comerç electrònic per operadors postals especialitzats distorsiona l'ús comú del domini públic a efectes comercials, basat en les zones de càrrega i descàrrega habilitades a la ciutat, amb la finalitat exclusiva de proveir comerços i prestar determinats serveis.

Apareix així una nova modalitat d'ús del domini públic que ja no es fa servir per proveir comerços ni per fer entrega de productes comprats a botigues de proximitat amb suport físic, sinó que procedeix de llocs aliens a l'estructura comercial de la ciutat. Se serveixen a l'usuari final objectes comprats usant l'ordinador i altres dispositius electrònics, però que requereixen per al lliurament d'un suport físic (el vehicle) que aprofita el domini públic com a plataforma de lliurament que substitueix la botiga tradicional, sense abonar a la ciutat els tributs que comporta la radicació. Amb aquest comerç, la ciutadania ja no es desplaça al mercat local, sinó que un mercat universal, i per tant no necessàriament proper, es desplaça a casa seva amb la utilització de les zones de càrrega i descàrrega i qualsevol altra del domini públic, a aquest efecte.

Competeixen al mateix mercat tant les persones que obren un establiment comercial a la ciutat, els mercaders sedentaris o no sedentaris que ofereixen una mercaderia a la via pública i els "mercaders electrònics" que utilitzen aquesta com a suport del seu negoci, però sense que aquests darrers abonin cap taxa per aquest aprofitament especial. L'ocupació del domini es posa aquí de manifest per la necessitat d'utilitzar un vehicle per poder completar la venda.

En aquest context, resulta conforme amb el principi de justícia tributària promoure l'aprovació d'una nova taxa en aquest àmbit ja que la realitat posa de manifest que s'està realitzant un aprofitament especial del domini públic local, que es fa a través dels vehicles de distribució de la mercaderia, de forma contraposada amb el model tradicional de comerç des d'un establiment físic, que es troba subjecte al pagament dels corresponents tributs i, si s'escau, taxes per aprofitament especial del domini públic.

El text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals –TRLHL- i la legislació concordant permeten gravar aquest ús especial que, com estableix l'article 92.5 en relació amb el 85.2 de la Llei 33/2003, de 3 de novembre, del patrimoni de les administracions públiques, pot ser objecte d'una taxa quan concorren circumstàncies d'intensitat, obtenció de rendibilitat singular o altres de semblants que determinen un excés d'utilització sobre l'ús que correspon a tots.

L'Ajuntament de Barcelona, fent ús de les seves competències, aprova aquesta ordenança en la línia de la Nova Estratègia per la Distribució Urbana de Mercaderies a Barcelona 2030, presentada pel Consistori el 15 de febrer de 2022.

El lliurament de mercaderies directament a particulars es realitza en el marc d'un servei postal, usant l'estacionament a les vies públiques per realitzar la càrrega i la descàrrega dels productes -quantas vegades sigui necessari- que s'envien als destins finals indicats pels consumidors i si bé qui estaciona el vehicle per lliurar el producte pot ser o no un operador postal en funció de la relació laboral o mercantil mantinguda amb aquest, qui resulta beneficiat per aquesta operació no és cap altre que l'operador postal, que és qui gestiona el servei i assumeix la logística de tot el procés, incloent-hi el transport.

És operador postal qui presta serveis postals en els termes que assenyala l'article 3.1 de la Llei 43/2010, de 30 de desembre, del servei postal universal, dels drets dels usuaris i del mercat postal, que defineix els serveis postals com a qualssevol serveis consistents en la recollida, l'admissió, la classificació, el transport, la distribució i el lliurament d'enviaments postals; és a

dir, qui resulta beneficiat per l'aprofitament gravat és qui s'ocupa de tota la logística apropiada per portar el producte al client final.

El fet imposable de la taxa regulada en aquesta ordenança està constituït per l'aprofitament especial del domini públic per part dels que actuen al mercat com a operadors postals, registrats o que haurien d'estar-ho d'acord amb la legislació estatal, mitjançant l'aprofitament del domini públic, realitzant càrrega i descàrrega a la via pública del municipi de Barcelona, utilitzant qualsevol classe de vehicle, amb la finalitat de distribuir a particulars productes adquirits a través de comerç electrònic.

El fet imposable inclou exclusivament la distribució al client final de béns adquirits per comerç electrònic, amb exclusió d'altres objectes postals com cartes o documentació, que per aquest motiu no requereixi l'ús de l'aprofitament gravat.

El fet imposable d'aquesta taxa ve definit, d'acord amb la Llei, per l'aprofitament especial del domini públic per mercadejar o comerciar mitjançant el lliurament de mercaderies fent també un ús intensiu de les zones de càrrega i descàrrega de la ciutat i d'altres espais. Com que no tota entrega al client final posa de manifest aquest ús intensiu, es grava amb exclusivitat el lliurament de paqueteria mitjançant operadors postals, atès que altres lliuraments compten amb un factor de proximitat i suport físic comercial.

Els operadors postals amb facturació inferior a un milió d'euros en la ciutat de Barcelona en queden exclosos, perquè es considera acreditat que per sota d'aquest llindar no es realitza un ús extraordinari o intensiu del domini públic amb una entitat suficient com per justificar la tributació establerta en aquesta ordenança.

L'ordenança persegueix una finalitat no fiscal consistent a evitar la càrrega i descàrrega a la via pública (amb el necessari aprofitament especial) per fer lliuraments puntuals a destins finals indicats pels consumidors, motiu pel qual no grava la càrrega i descàrrega que es realitza per fer lliuraments a punts de recollida, assimilable a la càrrega i descàrrega vinculada als comerços de la ciutat i que no es correspon amb l'aprofitament especial del domini públic, objecte del gravamen.

En definitiva, les empreses que fan entregues massives de paquets postals a domicilis evidencien un aprofitament especial del domini públic que grava aquesta taxa.

L'informe econòmic que sustenta aquesta taxa pren com a referència, de conformitat amb l'article 24.1.a TRLHL, el valor que té al mercat l'ús del domini públic com a estacionament. Si bé s'ha optat per un criteri prudent tant a l'hora de valorar (considerant només valor dels aparcaments públics), com en calcular el percentatge d'utilització, calculat només en el cinc per cent de la seva possible utilització.

La finalitat no fiscal d'aquesta taxa es posa de manifest en eximir del pagament quan el lliurament no es dugui a terme al lloc consignat pels consumidors, sinó en punts de recollida, assimilant aquests supòsits a l'ús del domini per al lliurament de mercaderies als locals comercials de la ciutat.

Aquesta ordenança fiscal presenta una vinculació amb els objectius programàtics i disposicions normatives en matèria d'igualtat de gènere. En particular, s'observa la relació amb els àmbits i objectius del II Pla per la Justícia de Gènere 2021-2025, concretament amb l'àmbit 34, relatiu a la mobilitat, ja que en el context actual, amb el salt exponencial que ha experimentat la distribució urbana de mercaderies, la introducció d'aquesta taxa respon a la necessitat de gestionar-la de manera que no afecti de forma negativa la mobilitat dels vianants, especialment, quan duen a terme tasques de cura.

De conformitat amb l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, aquesta ordenança s'ajusta als principis de bona regulació, això és, els principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència. En aquest sentit, el principi de necessitat es justifica per la realització d'un fet imposable per part dels subjectes passius sobre el domini públic municipal, fet imposable que s'ha de gravar com ja ocorre en altres manifestacions d'ús intensiu d'aquest domini, de forma que no es lesioni el principi de justícia tributària. S'acompleix també el principi de proporcionalitat, ja que s'ha observat de forma exclusiva la forma d'atendre els objectius

estrictament exigits, abans esmentats. Respecte al principi de seguretat jurídica, s'ha garantit la coherència del projecte normatiu amb la resta de l'ordenament jurídic. Pel que fa al principi de transparència, sense perjudici de la seva publicació oficial en el «Butlletí Oficial de la Província de Barcelona», cal assenyalar que s'ha seguit els tràmits participatius en la seva tramitació, d'audiència i informació pública. Per últim, en relació amb el principi de eficiència, la norma només genera la càrrega administrativa addicional de la presentació de l'autoliquidació per als contribuents.

En virtut del que s'ha exposat, s'aprova la següent ordenança:

Article 1. *Disposicions generals*

1. D'acord amb el que disposen l'article 106 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local amb caràcter general i, específicament, l'article 57 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, i de conformitat amb els articles 15 a 19 de la mateixa llei, s'estableix la taxa per aprofitament especial del domini públic derivat de la distribució a destins finals indicats pels consumidors de béns adquirits per comerç electrònic (Business to Consumer, B2C), que és regeix pel que es preveu en aquesta Ordenança i pels articles 20 a 27 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals.

2. Els ingressos obtinguts per l'aplicació de la taxa regulada en aquesta ordenança s'han de destinar, preferentment, a finançar actuacions orientades a l'enfortiment del comerç de proximitat i serveis minoristes a la ciutat de Barcelona, que per tant redundin en benefici d'un ús més sostenible de l'espai públic.

Article 2. *Fet imposable*

1. El fet imposable està constituït per l'aprofitament especial del domini públic per part de les empreses que actuen al mercat com operadors postals, que realitzen la càrrega i descàrrega a la via pública, mitjançant l'ús de qualsevol classe de vehicle, amb la finalitat de distribuir directament els béns adquirits a través de comerç electrònic a destins finals indicats pels consumidors.

2. Als efectes d'aquesta ordenança s'entén per:

- a) Vehicles: els aparells amb motor o sense que es desplacen sobre el domini públic i que permeten transportar mercaderies.
- b) Destins finals indicats pels consumidors: els llocs de lliurament consignats per les persones destinatàries, quan no tinguin la consideració de punts de recollida.
- c) Punts de recollida i **centres de distribució urbana de mercaderies (CDUM)**: els punts o llocs consignats al Registre Municipal de Punts de Recollida, **així com els centres de distribució urbana de mercaderies (CDUM)**, d'acord amb el que s'estableix a l'article 10.

Article 3. *Supòsits de no subjecció*

Són supòsits de no subjecció els aprofitaments especials del domini públic en els quals concorri, quan es distribueixen béns, alguna de les circumstàncies següents:

- a) Distribucions efectuades en el marc del servei de transport de mercaderies que no intervinguin en el mercat com a operadors postals.
- b) Distribucions realitzades als comerços de la ciutat amb la finalitat de ser comercialitzades en fase minorista (B2B).
- c) Distribucions realitzades sense utilitzar cap vehicle, **així com les efectuades des de centres de distribució urbana de mercaderies (CDUM), que facin la distribució posterior amb modes sostenibles, d'acord amb el que s'estableix a l'article 10 d'aquesta ordenança.**
- d) Distribucions efectuades en un punt de recollida.

Article 4. *Supòsits d'exempció*

1. Resta exempt de la taxa l'aprofitament especial del domini públic mitjançant càrrega i descàrrega realitzada per operadors postals amb ingressos bruts procedents de la facturació anual inferiors a 1.000.000 d'euros, obtinguts per entregues a destins finals indicats pels consumidors, a la ciutat de Barcelona.
2. Per tal de poder gaudir d'aquesta exempció, caldrà presentar la documentació acreditativa prevista a l'article 9.4.
3. D'acord amb el que s'estableix a l'article 22.2 de la Llei 43/2010 de 30 de desembre, del servei postal universal, dels drets dels usuaris i del mercat postal, l'operador designat per l'Estat per a la prestació del servei postal universal restarà exempt de la taxa en relació exclusivament a la seva activitat vinculada al servei postal universal.

Article 5. *Subjectes passius*

1. Són obligats tributaris, a títol de contribuents, els operadors postals que realitzen la càrrega i descàrrega a la via pública, mitjançant l'ús de qualsevol classe de vehicle, amb la finalitat de distribuir directament els béns adquirits a través de comerç electrònic a destins finals indicats pels consumidors, dins del municipi de Barcelona.
2. Als efectes del que es disposa a l'apartat 1, es considera distribució el lliurament de la mercaderia en destins finals indicats pels consumidors, i sempre que no es tracti d'un dels punts previstos a l'apartat c) de l'article 2.2.
3. Als efectes del que es disposa a l'apartat 1, es consideren operadors postals, els operadors registrats o bé aquells que, tot i no estar registrats, reuneixin els requisits per a estar-ho d'acord amb la legislació estatal, que intervenen en activitats de comerç electrònic mitjançant la recollida, l'admissió, la classificació, el transport, la distribució i el lliurament de béns a destins finals de la ciutat de Barcelona.
4. La subjecció a la taxa per part dels subjectes passius es produeix amb independència que realitzin el transport directament o el subcontractin a altres empreses o personal en règim de treball autònom.
5. En cas que intervinguin a la cadena de distribució dos o més operadors de serveis postals el contribuent és l'operador que realitza la darrera entrega.

Article 6. *Base imposable i base liquidable*

1. La base imposable de la taxa està constituïda pels ingressos bruts facturats a la ciutat de Barcelona que provenen de les entregues realitzades a destins finals indicats pels consumidors, al període impositiu corresponent, per part dels subjectes passius de la taxa.
2. La base liquidable de la taxa està constituïda pels ingressos bruts facturats, una vegada exclosos els obtinguts de facturacions als establiments comercials o modalitat B2B (business to business) i resta de supòsits de no subjecció.

Article 7. *Quota tributària*

La quota a satisfer és d'un 1,25% dels ingressos bruts facturats per cada obligat tributari a la ciutat de Barcelona mitjançant la distribució individual. Si l'import total satisfet per tots els obligats tributaris supera el valor que té al mercat la utilitat derivada de la utilització o aprofitament, d'acord amb el que es preveu a l'informe tècnic econòmic, s'ha de procedir a la

devolució de l'excés, de manera proporcional a la quota que hagi satisfet cada obligat tributari respecte al total.

Article 8. *Meritació*

1. El període impositiu és l'any natural.
2. El període impositiu pot ser inferior a l'any natural en els supòsits en què l'inici de les activitats es produeixi en una data posterior a l'1 de gener o es produeixi la pèrdua de la consideració d'operador de servei postals en una data anterior al 31 de desembre.
3. La meritació es produeix el 31 de desembre de cada any o el dia en què es produeixi la pèrdua de la consideració d'operador de serveis postals.

Article 9. *Liquidació i pagament*

1. Aquesta taxa es gestiona en règim d'autoliquidació.
2. Els obligats tributaris estan obligats a presentar telemàticament una autoliquidació en el període comprès entre l'1 i el 31 de juliol del període impositiu posterior al gravat, de conformitat amb el model que aprovi l'Ajuntament, en què ha de figurar la base imposable, la base liquidable, el nombre de destins finals facturats a la ciutat de Barcelona i la quota resultant.
3. Els/les contribuents han de presentar en el moment de formalitzar l'autoliquidació el llistat d'entregues realitzades en punts de recollida inclosos al Registre Municipal de punts de recollida, així com des dels **centres de distribució urbana de mercaderies (CDUM)**. En cap cas s'inclouran les dades relacionades amb les persones destinatàries, més enllà de les estrictament necessàries per a l'aplicació de la taxa.
4. Els/les contribuents exempts han de presentar, en el mateix període d'autoliquidació, una declaració dels ingressos bruts anuals facturats a la ciutat de Barcelona per la distribució de béns adquirits per comerç electrònic.

Article 10. *Registre Municipal de punts de recollida i de centres de distribució urbana de mercaderies (CDUM)*

1. En el Registre Municipal de punts de recollida s'identifiquen els punts designats pels operadors postals, i si s'escau els punts establerts per l'Ajuntament, **així com els centres de distribució urbana de mercaderies (CDUM)**. En qualsevol cas, s'inclouran com a punts de recollida els establiments oberts al públic per part de l'operador legalment designat i que hagin estat identificats en la seva declaració anual.
2. Els obligats tributaris han de declarar anualment, en el moment de presentar l'autoliquidació, els seus punts de recollida, als efectes d'actualitzar la informació del Registre per al període impositiu següent.
3. Per mitjà d'un decret d'Alcaldia s'estableixen les normes necessàries per a la posada en marxa del Registre Municipal de punts de recollida **i de centres de distribució urbana de mercaderies (CDUM)**, així com els requisits mínims per a la seva consideració com a tals. **En el cas dels CDUM serà imprescindible per a la seva consideració que la distribució posterior des d'aquests mateixos centres es realitzi amb modes sostenibles (a peu o amb vehicles lleugers com bicicletes, cargobikes, patinets o similars).**

Article 11. *Infraccions i sancions*

En tot allò relatiu a infraccions tributàries i les seves diferents qualificacions, així com les sancions que corresponguin, s'aplica el que es disposa a la vigent Llei general tributària i a l'Ordenança fiscal general.

Disposició addicional única. *Meritació de la taxa l'any 2023*

1. En relació a l'any 2023, la taxa resultarà exigible des del dia de la entrada en vigor d'aquesta Ordenança i fins el 31 de desembre de 2023.

2. En aquesta primera autoliquidació, que d'acord amb el que s'estableix a l'article 9.2 s'haurà de fer entre els dies 1 i 31 de juliol de 2024, els subjectes passius hauran de calcular la base liquidable tenint en compte els punts de recollida propis que declarin en aquell moment i que passin a incorporar-se al Registre Municipal de punts de recollida si donen compliment als requisits que estableixi la regulació prevista a l'article 10.3, **de la mateixa manera que els centres de distribució urbana de mercaderies (CDUM).**

Disposició final. *Entrada en vigor*

Aquesta Ordenança, aprovada definitivament pel Plenari del Consell Municipal en data 24 de febrer de 2023, regeix a partir de l'endemà de la seva publicació al Butlletí Oficial de la Província de Barcelona, i continuarà vigent mentre no s'acordi la seva modificació o derogació.